

6. Про систему інженерно-технічного забезпечення агропромислового комплексу України: Закон України від 05.10.2006 № 229-V. Відомості Верховної Ради України. 2006. № 47. С. 464.

7. Про стимулювання розвитку вітчизняного машинобудування для агропромислового комплексу: Закон України від 07.02.2002 № 3023-III. Відомості Верховної Ради України. 2002. № 24. С. 167.

8. Питання використання коштів, передбачених у державному бюджеті для фінансової підтримки підприємств агропромислового комплексу: постанова Кабінету Міністрів України від 6 травня 2005 р. № 325. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/325-200>.

9. Про затвердження Положення про державні приймальні випробування технічних засобів для агропромислового комплексу України та Порядку проведення реєстрації технічних засобів, рекомендованих для застосування в агропромисловому комплексі України: наказ Міністерства аграрної політики України від 14.07.2009 № 488. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/>.

10. Адміністративне право України : Підручник. Вид. 2, змін, і доп.; За заг. ред. Т.О. Коломoeць. Істина, 2012. 528 с. URL: https://pidruchniki.com/1502010455889/pravo/administrativno-pravove_regulyuvannya_sferi_promislovosti#87.

11. Машевська Л. До питання про поняття «джерела аграрного права». Підприємництво, господарство і право. 2010. № 2.

12. Дегтярьова С. В. Агропромисловий комплекс України як предмет адміністративно-правового регулювання. Прикарпатський юридичний вісник, Випуск 2(23) Том 3, 2018. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/e39a13c7-363d-49e3-b274-b5a0bcd84b26/content>

УДК 351.741

DOI <https://doi.org/10.32844/2618-1258.2023.5.35>

СОКІРАН М.В.

**АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ
СПЕЦІАЛЬНОГО ЗВ'ЯЗКУ ТА ЗАХИСТУ ІНФОРМАЦІЇ УКРАЇНИ
ЯК СУБ'ЄКТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ТА СТІЙКОСТІ КРИТИЧНОЇ
ІНФОРМАЦІЙНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ**

**ADMINISTRATIVE AND LEGAL STATUS OF THE STATE SERVICE
OF SPECIAL COMMUNICATIONS AND INFORMATION PROTECTION
OF UKRAINE AS A SUBJECT OF ENSURING THE SECURITY AND STABILITY
OF CRITICAL INFORMATION INFRASTRUCTURE**

У статті проаналізовано нормативно-правові акти, які визначають адміністративно-правовий статус Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України. На підставі зазначеного аналізу, а також різних думок вчених-адміністративістів констатовано, що елементи адміністративно-правового статусу повинні бути правозначальними в діяльності відповідного суб'єкта та закріплені в адміністративних нормах. Визначено, що при дослідженні адміністративно-правового статусу Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України як суб'єкта забезпечення безпеки і стійкості критичної інформаційної інфраструктури, було досліджено наступні елементи цього статусу: 1) мета, завдання, функції діяльності; 2) права, обов'язки; 3) порядок утворення, ліквідації та підпорядкування; 4) форми і методи діяльності.

© СОКІРАН М.В. – кандидат юридичних наук, докторант (Науково-дослідний інститут публічного права)

Зроблено висновок, що адміністративно-правовий статус Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України як суб'єкта забезпечення безпеки та стійкості критичної інформаційної інфраструктури може бути охарактеризований таким чином: 1) вона має спеціальний статус у правовій системі держави, що надає їй повноваження та обов'язки у сфері забезпечення безпеки та стійкості критичної інформаційної інфраструктури відповідно до законодавства України; 2) виконує спеціальні функції, що пов'язані з: а) розробленням та впровадженням заходів забезпечення безпеки критичної інформаційної інфраструктури; б) моніторингом та аналізом потенційних загроз, установленням стандартів і вимог до технічного захисту; в) співпрацею з іншими установами для координації заходів з безпеки критичної інформаційної інфраструктури; 3) має широкі повноваження у прийнятті рішень, спрямованих на забезпечення безпеки та стійкості критичної інформаційної інфраструктури й контролю щодо їх виконання, а також щодо вжиття заходів у разі виявлення порушень чи загроз.

Ключові слова: адміністративно-правовий статус, критична інформаційна інфраструктура, критична інфраструктура, Державна служба спеціального зв'язку та захисту інформації України.

The article analyzes the regulatory and legal acts that determine the administrative and legal status of the State Service for Special Communications and Information Protection of Ukraine. On the basis of the above analysis, as well as different opinions of administrative scientists, it was established that the elements of the administrative-legal status should be legally binding in the activity of the relevant entity and fixed in administrative norms. It was determined that during the study of the administrative and legal status of the State Service of Special Communications and Information Protection of Ukraine as a subject of ensuring the security and stability of critical information infrastructure, the following elements of this status were investigated: 1) purpose, tasks, functions of activity; 2) rights, duties; 3) the order of formation, liquidation and subordination; 4) forms and methods of activity.

It was concluded that the administrative and legal status of the State Service for Special Communication and Information Protection of Ukraine as a subject of ensuring the security and stability of critical information infrastructure can be characterized as follows: 1) it has a special status in the legal system of the state, which gives it the authority and responsibilities in the field of ensuring the safety and stability of critical information infrastructure in accordance with the legislation of Ukraine; 2) performs special functions related to: a) development and implementation of measures to ensure the security of critical information infrastructure; b) monitoring and analysis of potential threats, establishing standards and requirements for technical protection; c) cooperation with other institutions to coordinate measures for the security of critical information infrastructure; 3) has broad powers in making decisions aimed at ensuring the safety and stability of critical information infrastructure and control over their implementation, as well as taking measures in case of detection of violations or threats.

Key words: administrative and legal status, critical information infrastructure, critical infrastructure, State Service for Special Communications and Information Protection of Ukraine.

Вступ. Агресивні дії щодо Української державності проявлялися та мають прояв у різних способах та сферах, у тому числі – в інформаційній, тому важливу роль в обороні державного суверенітету та забезпеченні безпеки відіграє Державна служба спеціального зв'язку та захисту інформації України [1, с. 43]. Визначення її адміністративно-правового статусу неможливе без здійснення попереднього аналізу наукових напрацювань загальнотеоретичної спрямованості, що висвітлені у працях вітчизняних та зарубіжних фахівців.

Умовно увесь масив літератури, який тим чи іншим чином стосується предмета цього дослідження, можна поділити на певні блоки, що висвітлюють різні аспекти теоретичного опрацювання категорій: 1) статус; 2) правовий статус; 3) адміністративно-правовий статус та 4) адміністративно-правовий статус Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації

України. Зокрема доцільним вбачається піддати спеціалізованому аналізу питання щодо розкриття змісту і сутності останній двох. Причому з урахуванням того, що визначення адміністративно-правового статусу може стосуватися різних областей і матеріалізуватися в різних наукових дослідженнях. Основні напрями таких досліджень можуть включати: 1) аналіз теоретичних аспектів та елементів адміністративно-правового статусу, його ролі та призначення в сучасному адміністративному праві; 2) вивчення нормативно-правових актів, які визначають адміністративний статус суб'єктів (фізичних чи юридичних); 3) дослідження взаємозв'язку між адміністративним статусом та соціально-економічними явищами в суспільстві; 4) аналіз особливостей статусу в адміністративному контексті, вивчення принципів та методів адміністративного управління, регулювання та забезпечення; 5) вивчення еволюції поняття та ролі адміністративного статусу в різні історичні періоди.

Ці напрями взаємодіють і доповнюють один одного, створюючи комплексний підхід до розуміння та дослідження адміністративно-правового статусу в різних контекстах.

Постановка завдання. Метою статті є розкриття юридичної природи категорії «адміністративно-правовий статус Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України» у контексті визначення її суб'єктом забезпечення безпеки та стійкості критичної інформаційної інфраструктури.

Результати дослідження. В історіографії під поняттям «адміністративно-правовий статус» розглядають насамперед сукупність юридичних засобів, які характеризують місце та роль фізичної або юридичної особи в адміністративно-правових відносинах [2, с. 94–97]. Враховуючи предмет цього дослідження, логічним є здійснення акцентування уваги на особливостях цієї категорії у приналежності до характеристики місця та ролі юридичних осіб.

Вчений Є. Сердюк уточнює, що основними для аналізу адміністративно-правового статусу юридичної особи є наступні елементи: 1) адміністративні суб'єктивні права та юридичні обов'язки; 2) правосуб'єктність (правоздатність, дієздатність та деліктоздатність) [3, с. 288]. Вказані елементи адміністративно-правового статусу закріплюються в адміністративно-правових нормах [4]. Однак, як зазначає О. Алтунінова, ці класичні елементи складу правового статусу (права, обов'язки й відповідальність), з чим погоджується переважна більшість науковців, зокрема й адміністративістів, більше характерні для фізичних осіб як суб'єктів адміністративного права. Що стосується юридичних осіб, то до елементів їхнього адміністративно-правового статусу доцільно віднести мету, завдання, функції, повноваження та відповідальність [5, с. 90].

Зрозуміло, що деякі автори при визначенні адміністративно-правового статусу можуть обирати й інші елементи ніж ті, що зазначені вище. Як вірно зазначила О. Алтуніна [5, с. 90], саме з приводу елементного складу правового статусу загалом й адміністративно-правового статусу зокрема відсутнє порозуміння.

Так, наприклад, деякі вчені як елементи адміністративно-правового статусу юридичної особи розглядають правове зобов'язання, законність, правопорядок, правосвідомість, гуманізм, справедливість [6; 7, с. 27; 8], інші до статусу включають ще: гарантії [9], компетенцію [10] та виключають юридичну відповідальність [11]. Примітним є також те, що дослідники при характеристиці адміністративно-правового статусу суб'єкта ведуть мову про його «юридичне становище» в системі адміністративно-правових відносин. Тобто акцент робиться на публічній ознаці взаємовідносин та конкретизації правил, стандартів та умов їх розвитку [12, с. 63; 13].

Отже, доречним є твердження В. Оксіня, який визначив, що адміністративно-правовий статус суб'єктів публічної адміністрації – це складна, багатокomпонентна правова категорія, що охоплює низку правововизначальних елементів, завдяки яким суб'єкти публічної адміністрації реалізують стратегічно-управлінську та сервісну діяльність [14]. Тобто неважливо, які елементи адміністративно-правового статусу обирають науковці, адже головне щоб ці елементи були правозначальними в діяльності відповідного суб'єкта та були закріплені в адміністративних нормах.

Враховуючи те, що відповідно до профільного законодавства Державна служба спеціального зв'язку та захисту інформації України – є державним органом [15], а саме є центральним органом виконавчої влади із спеціальним статусом [16], необхідно дослідити статус державної служби як центрального органу виконавчої влади.

Досліджуючи питання правового статусу державних служб, О. Лавренова зазначає, що: а) на теперішній час у системі центральних органів виконавчої влади немає державних служб, на яких покладалися б тільки функції з надання адміністративних послуг. Система цих органів перебуває у процесі становлення, і цей процес відбувається досить складно, суперечливо і неоднозначно. До системи державної служби віднесено ряд органів, які і за своєю назвою, і за

своїм функціональним призначенням не відповідають критеріям, яким має відповідати державна служба як центральний орган виконавчої влади (Державна служба України з контролю за наркотиками, Державна служба експортного контролю України та Державна служба гірничого нагляду та промислової безпеки України); б) адміністративно-правовий статус державної служби як центрального органу виконавчої влади – це складна правова конструкція, що містить у собі чотири блоки елементів: цільовий (цілі, завдання і функції); структурно-організаційний (нормативне регулювання порядку формування та ліквідації державних служб, їх підпорядкованості відповідним міністерствам та організаційна структура); компетенційний; блок форм і методів діяльності. Водночас нею аргументовано, що до змісту адміністративно-правового статусу державної служби не може бути включено як елемент юридичну відповідальність, оскільки державна служба як центральний орган виконавчої влади не може її нести; в) основними елементами організаційної побудови державної служби є: керівництво органу (керівник та його заступники); апарат державної служби; її територіальні органи; підприємства, установи, організації, що належать до сфери її управління; консультативні, дорадчі та інші допоміжні органи [11, с. 9–10].

Отже, при дослідженні адміністративно-правового статусу Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України як суб'єкта забезпечення безпеки і стійкості критичної інформаційної інфраструктури необхідно зосередитися на наступних його елементах: 1) мета, завдання, функції діяльності; 2) права, обов'язки; 3) порядок утворення, ліквідації та підпорядкування; 4) форми і методи діяльності.

Важливо зазначити, що на час дії правового режиму воєнного стану в Україні та ще 12 місяців після його припинення чи скасування, «формування та реалізацію державної політики у сфері захисту критичної інфраструктури в тому числі критичної інформаційної інфраструктури, координацію діяльності суб'єктів національної системи захисту критичної інфраструктури забезпечує уповноважений орган у сфері захисту критичної інфраструктури України» [18], – Державна служба спеціального зв'язку та захисту інформації України, що є складовою сектору безпеки і оборони.

Загалом зазначена служба створювалась для захисту критичної інформаційної безпеки, а не всієї критичної інфраструктури України. Однак у зв'язку із повномасштабним вторгненням РФ на територію України та введення правового режиму воєнного стану, – новостворений суб'єкт «Державна служба захисту критичної інфраструктури та забезпечення національної системи стійкості України» [19] так і не був сформований, а усі повноваження із формування та реалізації державної політики у сфері захисту критичної інфраструктури – покладено на Державну службу спеціального зв'язку та захисту інформації України.

Структура цієї служби визначена наступним чином: 1) центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сферах організації спеціального зв'язку, захисту інформації; 2) територіальні органи центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сферах організації спеціального зв'язку, захисту інформації; 3) територіальні підрозділи; 4) Головне управління та підрозділи урядового фельд'єгерського зв'язку; 5) навчальні, охорони здоров'я, санаторно-курортні та інші заклади, науково-дослідні, науково-виробничі та інші установи і організації [15].

Ця служба створена з метою «забезпечення функціонування і розвитку державної системи урядового зв'язку, Національної системи конфіденційного зв'язку, формування та реалізації державної політики у сферах криптографічного та технічного захисту інформації, кіберзахисту, поштового зв'язку спеціального призначення, урядового фельд'єгерського зв'язку, активної протидії агресії у кіберпросторі, а також інших завдань відповідно до законодавства» [15]. Вона є юридичною особою з усіма відповідними атрибутами (печатка, рахунки, юридична адреса і таке ін.).

Наразі основними завданнями Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України як суб'єкта забезпечення безпеки і стійкості критичної інформаційної інфраструктури є: 1) формування та реалізація державної політики у сферах криптографічного та технічного захисту інформації, кіберзахисту, активної протидії агресії у кіберпросторі, участь у формуванні та реалізації державної політики у сфері захисту критичної інформаційної інфраструктури, контролю за дотриманням вимог законодавства у сфері захисту критичної інформаційної інфраструктури; 2) забезпечення в установленому порядку та в межах компетенції діяльності суб'єктів, які безпосередньо здійснюють боротьбу з тероризмом; 3) реалізація державної політики щодо захисту критичної технологічної інформації, кіберзахисту об'єктів критичної інформаційної інфраструктури, здійснення державного контролю в цих сферах; 4) визначення вимог до захисту критичної технологічної інформації, формування загальних вимог до кіберзахисту

об'єктів критичної інфраструктури, ведення переліку об'єктів критичної інформаційної інфраструктури, здійснення заходів щодо його оновлення та актуалізації; 5) створення та забезпечення функціонування системи активної протидії агресії у кіберпросторі; 6) створення та забезпечення функціонування Центру активної протидії агресії у кіберпросторі; 7) виконання інших завдань, передбачених законодавством у сфері забезпечення кібербезпеки та кіберзахисту [15].

Своєю чергою, основні права і обов'язки Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України як суб'єкта забезпечення безпеки і стійкості критичної інформаційної інфраструктури визначені в її статутному Законі України від 23.02.2006 року № 3475-IV «Про Державну службу спеціального зв'язку та захисту інформації України», і вони є дуже широкими.

Умовно ці права можна класифікувати наступним чином: 1) адміністративні права щодо: а) одержання інформації, документів і матеріалів для виконання функціональних завдань; б) залучення фахівців для розгляду питань відповідно до повноважень; в) доступу своїх уповноважених представників на об'єкти для проведення перевірок; г) надання послуг, що пов'язані з виконанням завдань щодо забезпечення безпеки критичної інформаційної інфраструктури та кібербезпеки; д) проведення планових та позапланових перевірок стану захисту критичної інформаційної інфраструктури; 2) процесуальні права щодо: а) складання протоколів про адміністративні правопорушення; б) ініціювання розслідування порушень; 3) права у сфері регулювання дозвільної діяльності щодо: а) зупинення дії або скасування певних експертних висновків та свідочств; б) порушення питання про припинення обробки інформації та зупинення дії спеціальних дозволів; 4) права в організаційно-технічній сфері: а) організувати та проводити роботи з питань, що належать до повноважень; б) утворювати координаційні, консультативні та дорадчі органи, скликати наради та проводити наукову діяльність; в) здійснювати міжнародне співробітництво.

До обов'язків Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України, пов'язаних із забезпеченням безпеки і стійкості критичної інформаційної інфраструктури, можуть відноситися такі: 1) розробка та впровадження заходів щодо захисту критичної інформаційної інфраструктури від кіберзагроз та інших потенційних загроз її безпеці та стійкості; 2) моніторинг та аналіз потенційних загроз для критичної інформаційної інфраструктури та вжиття заходів щодо їх усунення; 3) встановлення стандартів і вимог до технічного захисту критичної інформаційної інфраструктури; 4) забезпечення співпраці з іншими відомствами та структурами з метою координації заходів з безпеки критичної інформаційної інфраструктури.

Окремо зазначимо, що військовослужбовці зазначеної служби наділені правом носити, зберігати, використовувати та застосувати зброю, дотримуючись при цьому норм законодавства.

Як центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сферах організації спеціального зв'язку, захисту інформації, у межах своїх повноважень Державна служба спеціального зв'язку та захисту інформації України видає накази, які є обов'язковими для виконання центральними органами виконавчої влади, їх територіальними органами, військовими формуваннями, утвореними відповідно до законів України, місцевими державними адміністраціями, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами і організаціями всіх форм власності та громадянами [15].

Висновки. Проведене дослідження дає можливість узагальнити, що адміністративно-правовий статус Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України як суб'єкта забезпечення безпеки та стійкості критичної інформаційної інфраструктури може бути охарактеризований таким чином: 1) вона має спеціальний статус у правовій системі держави, що надає їй повноваження та обов'язки у сфері забезпечення безпеки та стійкості критичної інформаційної інфраструктури відповідно до законодавства України; 2) виконує спеціальні функції, що пов'язані з: а) розробленням та впровадженням заходів забезпечення безпеки критичної інформаційної інфраструктури; б) моніторингом та аналізом потенційних загроз, установами стандартів і вимог до технічного захисту; в) співпрацею з іншими установами для координації заходів з безпеки критичної інформаційної інфраструктури; 3) має широкі повноваження у прийнятті рішень, спрямованих на забезпечення безпеки та стійкості критичної інформаційної інфраструктури й контролю щодо їх виконання, а також щодо вжиття заходів у разі виявлення порушень чи загроз. Це надає їй важливу роль у забезпеченні безпеки інформаційної інфраструктури.

Список використаних джерел:

1. Маковський Д. В. Грошове забезпечення особового складу державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України. *Науковий вісник публічного та приватного права*, 2021. Випуск 6, том 2. С. 42–47. URL: http://nvppr.in.ua/vip/2021/6/part_2/7.pdf

2. Адміністративне право України. За заг. ред. В. В. Галунька. Херсон: ХМТ, 2011. Т 1: Загальне адміністративне право. 320 с.
3. Сердюк Є. В. Правовий статус суб'єктів публічної адміністрації, які здійснюють адміністративно-правове регулювання виборчих прав громадян України. *Держава і право*, 2012. Вип. 55. С. 288–291.
4. Довгунь К. В. Адміністративно-правові засади діяльності суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству: дис. ... доктора філософії за спеціальністю 081 – Право. Київ, 2020. 197 с.
5. Алтуніна О. М. Адміністративно-правовий статус органів місцевого самоврядування. *Право і Безпека*, 2010. № 4. С. 89–92.
6. Колодій А., Копейчиков В. Загальна теорія держави і права. Юрінком Інтер, 1998. 317 с.
7. Розсоха К. О. Прокуратура в системі спеціалізованих антикорупційних органів України: дис.. канд. юрид. наук за спеціальністю 12.00.10. Харків, 2019. 204 с.
8. Приходько А. А. Адміністративно-правове забезпечення запобігання та протидії корупції в Україні за умов євроінтеграції: дис. ... док-ра юрид. наук за спеціальністю: 12.00.07. Дніпро, 2020. 485 с.
9. Авер'янов В. Б. Адміністративне право України. Академічний курс у двох томах. К. : Юридична думка, 2004. 584 с.
10. Кучеренко І. Г. Адміністративно-правові засади здійснення контрольно-наглядової діяльності у сфері публічних закупівель в Україні. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Київ, 2021. 209 с.
11. Лавренова О. Організаційно-структурні аспекти адміністративно- правового статусу державної служби як центрального органу виконавчої влади. *Європейські перспективи*, 2014. № 6, С. 81–86.
12. Вишнева А. В. Адміністративно-правовий статус органів суддівського врядування в Україні: дис. ... канд. юрид. наук за спеціальністю: 12.00.07. Київ, 2021. 218 с.
13. Аганін Б. Ю. Адміністративно-правові засади забезпечення Національною поліцією безпеки дорожнього руху в Україні: дис. ... канд. юрид. наук за спеціальністю: 12.00.07. Київ, 2022. 241 с.
14. Оксін В. Ю. Публічне адміністрування місцевого розвитку в Україні: дис. ... док-ра юрид. наук за спеціальністю: 12.00.07. Дніпро, 2021. 498 с.
15. Про Державну службу спеціального зв'язку та захисту інформації України: Закон України від 23.02.2006 р. № 3475-IV. Верховна Рада України офіційний сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3475-15#n329>
16. Положення про Адміністрацію Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації: постанова Кабінету Міністрів України від 24.06.2006 р. № 868. Кабінет Міністрів України офіційний сайт. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/40371778>
17. Гаркуша А. Т. Адміністративно-правовий статус Національного агентства України з питань державної служби: дис. ... канд. юрид. наук за спеціальністю: 12.00.07. Одеса, 2017. 257 с. URL: <http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/7810/Diss.pdf?sequence=2&isAllowed=y>
18. Про внесення змін до деяких законів України щодо повноважень уповноваженого органу у сфері захисту критичної інфраструктури України: Закон України від 18.10.2022 р. № 2684-IX. Верховна Рада України офіційний сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2684-20#Text>
19. Про утворення Державної служби захисту критичної інфраструктури та забезпечення національної системи стійкості України: постанова Кабінету Міністрів України від 12.06.2022 р. № 787. Верховна Рада України офіційний сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/787-2022-%D0%BF#n13>